

Landbrugsstyrelsen

EU&Projekt@lbst.dk

25. november 2021

Høringssvar til Supplerende miljørapport over justeret forslag til den danske CAP-plan 2023-27

Økologisk Landsforening takker for det omhyggelige arbejde med et høringsnotat, der redegør for Landbrugsstyrelsens reaktion på de indsendte kommentarer samt oversigt over de ændringer, der er foretaget som følge af landbrugsaftalen.

Økologisk Landsforening har forstået oplægget til den nye høring, som at den alene indeholder ændringer som følge af landbrugsaftalen. Der er ikke indarbejdet ændringer som følge af de indkomne høringssvar. Foreningen vil dog henvise til det første høringssvar, idet de tidligere fremsendte kommentarer opretholdes som konkrete ændringsforslag. Økologisk Landsforening vil også henvise til, at landbrugsaftalen indeholder et afsnit, der siger, at der er forhold i landbrugsaftalen vedrørende den strategiske CAP-plan, der kan justeres under indtryk af de indkomne høringssvar. Således skal planen ikke kun justeres som følge af aftalen. Høringssvarene kan også give anledning til justering i aftalen, og aftaleparterne skal orienteres om høringssvarene med henblik på, at de kan forholde sig til landbrugsaftalen i relation til CAP-planen.

Økologisk Landsforening vil gerne understrege, at foreningen lægger meget vægt på, at den fremtidige indretning af landbrugsstøtten lægger sig tæt op ad intentionerne i EU-kommissionen farm-to-fork strategi og den nye grønne arkitektur i deres CAP-forslag. Det vil sige landbrugsstøtten skal medvirke til, at nedbringe klimabelastningen, sikre leverancer på klima, biodiversitet, miljøbeskyttelse, dyrevelfærd samt ordninger, der tager afsæt i de nationale forhold.

I farm to fork strategien står direkte, at EU's landbrugspolitik skal betale for miljø- og klimabidrag frem for at betale landmænd og virksomheder for at eje jord. Medlemslandenes strategiske CAP-planer skal indeholde nationale mål for klima, reduktion af pesticider, antibiotikaforbrug og beskyttelse af vandmiljøet. Kulstofbinding er en grøn forretningsmodel, der kan finansieres med CAP penge, og bæredygtige produkter skal være billigere end mindre bæredygtige produkter.

Den danske CAP-plan bør holdes op mod disse hensyn. Økologisk Landsforening mener ikke, det fremlagte i tilstrækkelig grad skaber den forandring og nye orientering i støtteordningen, der efterspørges i farm,-to-fork-strategien.

I det følgende gennemgås kommentarer til de ændringer, som Landbrugsstyrelsen har redegjort for i den justerede plan. Derefter er der en gennemgang af øvrige emner.

Økologisk Landsforening gør her særligt opmærksom på følgende i gennemgangen af øvrige emner.

- Behovet for at bruge erfaringerne fra Naturman projektet i relation til **udformning af Nature2000 pleje af græs- og naturordningen**, som i dag er anledning til frustrationer, og som i sin nuværende form giver alt for lille værdi for både landmand og natur.
- Manglende grundlag **for at forbyde græsning i GLM 8 elementer** og på arealer med eco-scheme til biodiversitet.
- At det er **vigtigt at finde en ny definition på skovlandbrug** samt
- at **engangskompensationen til udtagning ikke skal styres af afgrødekategori** men af jordens bonitet.

Kommentarer til ændringer i den justerede CAP- plan

GLM 6: Minimum jorddække i den/de mest følsomme periode(r) og/eller arealer

Økologisk Landsforening ser ikke noget behov for at økologer skal undtages fra GLM 6 kravet. Det er vigtigt at økologi er et stærkt redskab til at sikre miljøbeskyttelsen og når der kun er krav om max 40% af bedriften kan ligge med sort jord, og græsmarker ovenikøbet tæller med, så er der rigelig mulighed for at lave en evt. rodukruftsbehandling på arealerne. Økologisk Landsforening vil som udgangspunkt gerne at økologireglerne i videst muligt omfang anses for tilstrækkelige til at opfylde miljøreglerne, så de kun suppleres, hvis det er nødvendigt. Dobbeltregulering skal så vidt muligt undgås. Det skal dog holdes op imod at konsekvensen ikke må være, at der tilregnes en dårlige miljøeffekt ved omlægning til økologi. Hvis økologerne skal undtages, så skal det begrundes med, at de qua økologireglerne i forvejen anses for at leve op til kravet.

4.4 Aktiv landbruger

Økologisk Landsforening undrer sig over, at det netop er en aktiv kvæghusdyrholder, der anses for en aktiv landbruger. Hvorfor berettiger andre husdyrhold ikke til, at landmanden anses for at være en aktiv landbruger. Spørgsmålet stilles mest af nysgerrighed. Økologisk Landsforening mener, at alt husdyrhold

skal ledsages af jordtilliggende og dermed vil en aktiv jordbruger leve op til kriterie 1. Råderet anses for opfyldt uden at der er tale om, at landbrugeren ejer jorden eller andre landbrugsejendomme.

4.1.3.2 Definition af, at arealet overvejende skal anvendes til landbrugsaktiviteter, når arealet også anvendes til ikke-landbrugsmæssige aktiviteter /Bruttoarealmodellen

Økologisk Landsforening er meget tilfreds med de tilføjede restriktioner på bruttoarealmodellen. Bruttoarealmodellen er fremsat som et forslag, der skal fjerne incitamentet til at nedlægge småbiotoper. Det er i den forbindelse vigtigt 1. at det ikke udløser støttereduktion 2. at det ikke udløser flere krav, der skal opmåles. Økologisk Landsforening vil derfor appellere til, at ministeriet gør en stor indsats for at gøre modellen så enkel som mulig og kun stille begrænsninger på, hvor stor en del af marken eller bedriften, der må ligge med småbiotoper under begrebet Bruttoarealmodel. Bruttoarealmodellen er vigtigt, både principielt i forhold til, at landbrugsstøtten ikke må presse de naturlige småbiotoper og strukturer ud af landbrugslandskabet, da det er levesteder for biodiversiteten, men også, hvis det ikke lykkes at bekæmpe forbuddet mod græssende dyr i småbiotoper, der opfylder GLM 8 kravet, eller som laves under eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed. Som tidligere skrevet ser vi heller ikke noget til hinder for at den tilladte procentsats sættes op til 30%, så længe det er under 50% udnyttes arealet overvejende til produktion.

Eco-scheme for økologisk arealtilskud

Økologisk Landsforening er meget tilfreds med, at der nu stilles krav om at opretholde økologisk drift i 3 – 5 år for at være berettiget til omlægningstillæg. Det er også meget positivt at satsen på N tillæg sættes op. Økologisk Landsforening ser imidlertid ikke, som der også blev givet udtryk for i det første høringssvar behov for at øge omlægningstillægget.

Eco-scheme for ekstensivering med slæt

Økologisk Landsforening vil blot gentage, at foreningen finder det meget problematisk at tilskud til ekstensivering med slæt indeholder forbud mod afgræsning uanset, hvilket areal, der er tale om. Det er langt fra alle arealer, der er relevante at ekstensivere, der udgør en risiko i forhold til tab af næringsstoffer. De arealer, der kan komme ind under ordningen, er de arealer, som hvis og når de ikke er for våde er græsningsgrundlag for drøvtyggere. Det er meget problematisk at udelukke græsning fra disse arealer med tanke på visionen om et bæredygtigt landbrug i pagt med klima og natur.

Eco-scheme for planter

Økologisk Landsforening gentager, at denne tilskudsordning primært har karakter af at kompensere reduktionen i basisindkomststøtte. Det er ikke en arealstøtteordning, der kan sætte gang i dyrkning af konsumafgrøder. Støtteniveauet er marginalt sammenholdt med prisen, hvis afgrøden afsættes til konsum.

Det er derfor opdyrkning af marked, produktudvikling og sortsudvikling, der er det altafgørende for at omstille fra foder til føde.

Men når ordningen etableres, så undrer Økologisk Landsforening sig over, at arealer med quinoa, amarant og boghvede ikke også er støtteberettiget under dette eco-scheme?

Det står i øvrigt uklart for Økologisk Landsforening, om økologer, der søger dette eco-scheme skal redegøre for afgrødefordeling og procentsatser i relation til GLM 7 kravet, når de er undtaget fra GLM 7?

Som det står skrevet kan det se ud til, at den ekstraafgrøde ud over opfyldelsen af GLM 7 kravet i sig selv skal udgøre mindst 5% af omdriftsarealet. Dermed vil den skulle fylde mere end de afgrøder, der tilsammen fylder 5%. Mon det er hensigten?

Tillægsspørgsmål og kommentarer

GLM 1 opretholdelse af permanente græsarealer og engangserstatning for udtagning

Økologisk Landsforening lægger meget stor vægt på, at økologiske landmænd ikke kommer i klemme af at referenceåret nu er rykket til 2018 og dermed til et årstal, hvor økologer var green by definition, og dermed har haft en forventning om, at deres arealer ikke kan lægges til den landekvote, som Danmark kan forpligtes på.

Når økologer ikke længere er green by definition og man fremrykker referenceåret til 2018, opstår der et endnu stærkere behov for, at ordningen engangskompensation ikke fastsætter erstatningen med afsæt i afgrødekategorien, men med afsæt i jordens bonitet. Jordenes bonitet er kortlagt. Særligt økologer kan forudses at have permanente græsmarker på arealer, som også vil være god omdriftsjord, fordi de har dyrene på græs. GLM 1 kravet og udsigten til den nye kompensationsordning kan få landmænd til at pløje deres jord op, for at undgå at få en lavere vurdering af deres jord og dermed forringet pant eller en lavere engangskompensation, hvis de forestiller sig, at de vil gå ind i en udtagningsordning.

GLM 8; ECO-scheme til biodiversitet

Økologisk Landsforening har tilkendegivet, at det anses for meget uheldigt, at Landbrugsstyrelsen ikke vil tillade græsning i småbiotoper, der opfylder GLM 8 kravet og på arealer, der tilmelde eco-scheme til biodiversitet. Landbrugsstyrelsen har henvist til, at det skyldes, at arealerne skal være uproduktive. Deraf følger, at der ikke må gå dyr, som vi malker, tager huder fra eller slagter. Økologisk Landsforening vil imidlertid gerne udfordre denne læsning.

EU kommissionens fact sheet for GLM elementer fra november 2021 siger følgende om termen uproduktive elementer i relation til GLM 8:

“The term “non-productive” means that cultivated areas are excluded (such as areas of leguminous crops or short rotation coppices), reducing the likelihood of plant protection and fertilizers being applied in these areas, leading to higher biodiversity benefits compared with the current EFA elements”.

Økologisk Landsforening mener bestemt ikke, at det kan oversættes til, at dyr ikke må græsse i og færdes på småbiotoper, som har en karakter, som man hverken vil sprøjte eller bringe gødning ud i eller høste fra, og som ikke er anlagt som et areal med kvælstoffikserende afgrøder eller lavskov.

Det er meget skadeligt, når Landbrugsstyrelsen anlægger den tolkning, de har tilkendegivet ind til nu. Det giver en lavere værdi for biodiversitetsfremme, mindre kulstofbinding, og det gør GLM 8 elementer langt mindre attraktive, da de vil skulle frahegnes græsmarker for at kunne tælle med til at opfylde GLM 8 kravet.

Definition af skovlandbrugsarealer

Økologisk Landsforening kan på baggrund af drøftelser med Landbrugsstyrelsen forstå, at der er valgt en meget snæver definition af skovlandbrug for at Landbrugsstyrelsen bedre kan kontrollere, om der er tale om et areal, der er lagt ud som skovlandbrug, GLM 8 element, eller om arealet ligger under bruttoarealmodellen.

Økologisk Landsforening er uenig med Landbrugsstyrelsen i, at det er nødvendigt at anlægge den definition, de har valgt for at sikre adgang til kontrol.

GLM 8 elementer og småbiotoper i bruttoarealmodellen skal begge tegnes ind. Der foreligger en klar definition på lavskovsarealer, så de er også afgrænset ligesom egentlig skov er fast defineret. Arealer med skovlandbrug er ikke berettiget til særlig støtte, så reelt skal vi blot sikre, at der er vide rammer for at indrette sig med træer og buske integreret med omdriftskulturer og evt. i kombination med græssende dyr. Med de opstrammede krav til bruttoarealmodellen giver den ikke længere mulighed for at indrette sig med skovlandbrug inden for det areal, der er tegnet ind som et bruttoareal. Der er derfor opstået et endnu større behov for at åbne definitionen på skovlandbrug, så den følger, den globale definition. Økologisk Landsforening har allerede foreslået følgende definition, som vi igen vil fremhæve:

”areal med vedafgrøder i afveksling med landbrugsafgrøder eller udegående dyr. Op til 50% af arealet målt på kronedække kan være dækket med bevoksninger med vedplanter”.

Eco-scheme til miljø- og klimavenligt græs

Økologisk Landsforening efterspørger en afklaring på, om de to sammenhængende år forud for tilsagn er 24 måneder fra etableringsdato?

N 2000 Pleje af græs- og naturarealer

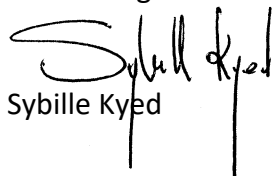
Økologisk Landsforening vil ikke gå i dybden med det fremlagte. Foreningen vil blot fremhæve, at vi ikke mener, at ordningerne fungerer hensigtsmæssigt, som de er indrettet i dag. Økologisk Landsforening så gerne, at ordningen indeholdt, at der laves en plejeplan i samarbejde med kommunen, så indsatsen på arealerne aftales individuelt ud fra de lokale forhold og behov. Økologisk Landsforening vil stærkt opfordre til, at Landbrugsstyrelsen udnytter erfaringerne fra projektet Life IP Natureman, som Landbrugsstyrelsen selv deltager i, og som har til formål at bevare og beskytte rigkær, kildevæld og overdrev i Natura 2000 områder med fokus på opfyldelse af kravene i Natura 2000 planerne ud fra en holistisk tilgang, hvor der skabes sammenhæng til EU's vandrammedirektiv, klimastrategien og regional udvikling. Læs mere her [LIFE IP Natureman \(naturstyrelsen.dk\)](https://naturstyrelsen.dk)

Alternativ opbygning

Økologisk Landsforening vil endelig endnu engang fremhæve, at der er behov for at etablere en helt ny og meget enklere opbygning af støttesystemet. Fremfor at definere individuelle eco-schemes, der konkurrerer mod hinanden, så vil det være enklere at etablere en tilvalgsmenu, med stigende betaling jo flere forpligtelser landmanden påtager sig. Det vil være gennemskueligt, og det vil indeholde mulighed for at indbygge et incitament til at betale en højere stats til arealer, der opnår en særlig værdi for biodiversitet mm.

Økologisk Landsforening finder det meget uheldigt og beklageligt, at der forekommer at være en stor modstand mod at se på alternative opbygninger, fordi det er vanskeligt at afse ressourcer til at etablere et nyt støttesystem, uanset at det vil være enklere og indeholde en stærk incitamentsstruktur.

Med venlig hilsen

Sybille Kyed